

PROJEKTO „SKAITMENINIO UGDYMO TURINIO KŪRIMAS IR DIEGIMAS“ (09.2.1.-ESFA-V-726-03-0001)

PROJEKTAS „SKAITMENINIO UGDYMO TURINIO KŪRIMAS IR DIEGIMAS“

**LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS VIDURINIO UGDYMO
MOKYTOJŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO PROGRAMA
(trukmė 48 akad. val.)**

Programos rengėjas (-ai)

I modulio: dr. Jūratė Valuckienė, dr. Milda Damkuvienė;
II – IV modulių: Zita Bartkevičienė, Onutė Baumilienė, Jolanta Budreikienė, Aurelija Levulytė-Markevičienė, Viktorija Valinčiūtė;
V modulio: specialioji pedagogė, VDU edukologijos doktorantė Agata Augustinovič.

Programos pavadinimas

Lietuvių kalbos ir literatūros vidurinio ugdymo mokytojų kompetencijų tobulinimo programa, skirta atnaujinto ugdymo turiniui įgyvendinimui

Programos anotacija (aktualumas, reikalingumas, prioritetinga kryptis)

Ugdymo(si) kaitos priežastys. Sparčiai besikeičiančios aplinkos realijos verčia atnaujinti ne tik ugdymo turinį, bet ir mokymo(si) būdus. Atnaujinta Lietuvių kalbos ir literatūros vidurinio ugdymo BP yra šiuolaikinio gyvenimo aktualijų atliepimas. Kad sustiprėtų vertybinis mokinių ugdymas, reikia tobulinti mokytojų kompetencijas.

Mokytojo vaidmuo. Lietuvių kalbos ir literatūros vidurinio ugdymo mokytojų kvalifikacijos tobulinimo programa susijusi su kompetencijomis grįstu ugdymu, atnaujintos programos struktūros kaita: aktualizuotu turiniu, pasiekimų sritimis ir pasiekimų lygių požymiais bei vertinimu – įrankiais, kurie padės mokytojui ugdyti mokinių iniciatyvumą, atsakomybę, savarankiškumą; gebėjimą spręsti problemas – lankstumą, prisitaikymą, leidžiantį orientuotis nuolat besikeičiančiame pasaulyje. Kvalifikacijos tobulinimo programa pirmiausia siekia iš esmės supažindinti su atnaujintu Lietuvių kalbos ir literatūros vidurinio ugdymo turiniu, kad pedagogai taptų lyderiais, gebančiais perduoti švietimo naujoves į mokyklų kolektyvus; kad, bendradarbiaudami su kolegomis, padėtų mokyklų bendruomenėms: kolegoms, mokiniams, jų tėvams, sėkmingai įgyvendinti ugdymo turinio reformą.

Kompetencijomis grįstas ugdymas. Programoje vietoj dalykinių ir bendrųjų kompetencijų atsiranda septynios kompetencijos, jos pateiktos pagal kompetencijos ugdymo intensyvumą lietuvių kalbos ir literatūros dalyku. Kompetencijos natūraliai pagal poreikį ugdomos kiekvienoje pamokoje ir siejamos su turiniu, pasiekimais, veiklomis, vertinimu bei refleksija. Dėmė pamokoje tarp uždavinio ir vertinimo lemia rezultata, sukuria sąlygas patiems mokiniams vadovauti savo mokymuisi.

Programos struktūros kaita: turinys. Atnaujintoje lietuvių kalbos ir literatūros vidurinio ugdymo bendrojoje programoje keičiasi programos struktūra: sumažintos ugdymo turinio apimtys tiek 11 (III gimnazijos), tiek 12 (IV gimnazijos) klasėse. Tokios pasirinkimo galimybės leis mokytojui į ugdymo procesą pažvelgti kūrybiškiau, labiau atkreipiant dėmesį į ugdytinių poreikius ir gebėjimus.

Pasiekimų sritys ir pasiekimų lygių požymiai. Vertinimas. Su atnaujintos programos struktūros kaita susijusios ir pasiekimų sritys. Atnaujintoje lietuvių kalbos ir literatūros vidurinio ugdymo programoje išgrynintos keturios pasiekimų sritys. Norint geriau įvertinti kiekvieno mokinio poreikius, tikslingiau jam padėti, įvardijami pasiekimų lygių požymiai pagal pasiekimų sritis. Pasiekimų lygių aprašai skirti ne vien mokytojui vertinti, bet ir patiems mokiniams įsivertinti. Viduriniame ugdyme, kai mokinių pasiekimai vertinami pažymiais, jie siejami su pasiekimų lygiais. Tarpiniai momentiniai vertinimai turi būti orientuoti į kokybinį grįžtamąjį ryšį, jei norima priimti teisingus sprendimus dėl pasiektų ugdymo(si) rezultatų.

Siekinys. Programa, atitinkančia vieną iš 2020–2022 metų išskirtų kvalifikacijos tobulinimo prioritetų (Lietuvos respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymas dėl valstybinių ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacijos tobulinimo prioritetų patvirtinimo (2020 m. balandžio 2 d. Nr. V-504) „Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinių ugdymo / mokymo turinį“, siekiama paskatinti mokytojus pasirengti BP diegimui ir skirti laiko ugdymo praktikos tobulinimo sprendimų paieškai.

Modulio „Įtrauktis ir švietimo pagalba“ paskirtis – suteikti mokytojams reikalingų žinių ir praktinių įgūdžių apie įtraukties principo įgyvendinimo galimybes, diegiant atnaujintą ugdymo turinį. Modulyje aptariami būtini įtraukties principu grindžiami ugdymo realizavimo pokyčiai dirbant pagal atnaujintas bendrąsias programas, vertinamas kolegialios parengties potencialas pedagoginės praktikos ir nuostatų kaitai. Mokytojai, derinant teoriją ir praktiką, bus mokomi kritiškai į(si)vertinti turimą profesinę parengtį, įgyvendinti atnaujintų bendrųjų programų Rekomendacijas specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams.

Kvalifikacijos tobulinimo programos struktūra. Kvalifikacijos tobulinimo programą sudaro 48 akademinės valandos, 5 moduliai:

1. Kas naujo švietime? (bendra visų dalykų mokytojams, trukmė 8 akad. val.);
2. Lietuvių kalbos ir literatūros vidurinio ugdymo programa ir metodinės įgyvendinimo rekomendacijos. (8 akad. val. – teorija ir praktika);
3. Pamokos planavimas ir organizavimas ugdant kompetencijas lietuvių kalbos ir literatūros pamokose (vidurinis ugdymas) (trukmė 16 akad. val. – teorija ir praktika):
 - I sesija (trukmė 8 ak. val. – teorija ir praktika);
 - II sesija (trukmė 8 ak. val. – teorija ir praktika);
4. Mokinių pasiekimų vertinimo ypatumai lietuvių kalbos ir literatūros pamokoje. (trukmė 8 akad. val. – teorija ir praktika);
5. Įtrauktis ir švietimo pagalba. (bendra visų dalykų mokytojams, trukmė 8 akad. val.):
 - I sesija (trukmė 4 akad. val. – 2 akad. val. teorija ir 2 akad. val. praktika);
 - II sesija (trukmė 4 akad. val. – 1 akad. val. teorija ir 3 akad. val. praktika).

Programos tikslas

Analizuojant švietimo ateities tendencijas, keisti programos dalyvių nuostatas dėl darbo pagal atnaujintas Bendrąsias programas ir tobulinti bendrojo ugdymo lietuvių kalbos ir literatūros mokytojų profesines kompetencijas, būtinas šiuolaikinio vaiko poreikius atliepiančio ugdymo proceso organizavimui bei kokybiškam ir sėkmingam atnaujintos Lietuvių kalbos ir literatūros vidurinio ugdymo bendrosios programos (2022 m.) įgyvendinimui, dirbant su specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiais mokiniams.

Programos uždaviniai

1. Aktualizuoti naujausias švietimo kaitos tendencijas, remiantis OECD ir nacionalinių švietimo ekspertų parengtomis pokyčių analizėmis.
2. Supažindinti mokytojus su atnaujinta Lietuvių kalbos ir literatūros vidurinio ugdymo programa.
3. Atskleisti atnaujintos Lietuvių kalbos ir literatūros vidurinio ugdymo programos praktines įgyvendinimo galimybes.

4. Skatinti lietuvių kalbos mokytojus reflektuoti patobulintas ar įgytas dalykines bei bendrąsias kompetencijas, analizuoti savo gebėjimą planuoti, organizuoti ir kontroliuoti ugdymo(si) procesą, kurti ugdymo(si) aplinką, ugdymosi turinio ir situacijų įvairovę.
5. Diegiant atnaujintą ugdymo turinį, išanalizuoti įtraukties principo įgyvendinimą, aktualizuojant atnaujintų bendrųjų programų rekomendacijų įvairių specialiųjų ugdymo poreikių turintiems mokiniams pritaikymo galimybes.
6. Diegiant atnaujintą ugdymo turinį, išanalizuoti įtraukties principo įgyvendinimą, aktualizuojant atnaujintų bendrųjų programų Rekomendacijų specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams pritaikymo galimybes.

Programos turinys (įgyvendinimo nuoseklumas: temos, užsiėmimų pobūdis (teorija/praktika/savarankiškas darbas) ir trukmė)

Eil. Nr.	Tema	Teorija	Praktika	Savarankiškas darbas	Iš viso	Mokymo metodai
1 modulis „Kas naujo švietime? (8 akad. val.)						
1.	Kodėl atnaujinamas ugdymo turinys? Bendros švietimo tendencijos, reaguojant į globalaus pasaulio iššūkius. Nacionalinio lygmens susitarimai ir sprendimai atnaujinant ugdymo turinį.	0,5	0,5		1	Įtraukianti paskaita, diskusija.
2.	Kokia bendrojo ugdymo ateitis globalios kaitos kontekstuose? Įtampos ir paradoksai keičiantis bendrojo ugdymo misijai. Suvaldymo strategijos ir klausimai be atsakymų mokytojui.	0,5	0,5		1	Įtraukianti paskaita, diskusija, nuostatų modeliavimas.
3.	Kokie švietimo ir / arba mokyklos vystymo(si) scenarijai? Inovatyvios švietimo sistemos, struktūros, darbotvarkės: mokymas(is) bendrojo ugdymo mokykloje ir už jos ribų. Nauja bendrojo ugdymo paskirtis ir tikslai:	1	1		2	Įtraukianti paskaita, darbas grupėse, rezultatų pristatymas ir diskusija, refleksija.

	orientacija į kompetencijas.					
4.	Kaip ugdyti antropoceno kartą? Paradigminis virsmas: nuo mokymo prie mokymosi įgalinimo. Holistinio kompetencijų ugdymo didaktinės strategijos. Mokytojo parengtis dalyku ugdyti mokinio kompetencijas.	0,5	1,5		2	Įtraukianti paskaita, klausimų / atsakymų sesija, diskusija.
5.	Kas gali būti kitaip organizuojant ugdymą pagal atnaujintas bendrąsias programas? Mokytojo, pamokos, klasės, mokyklos darbo organizavimo galimybės, iššūkiai, problemos išnaudojant atnaujintų bendrųjų programų potencialą.	0,5	1,5		2	Įtraukianti paskaita, atvejo analizė grupėse, rezultatų pristatymas, diskusija, refleksija.
1 modulio trukmė (val.)		3	5		8	

2 modulis. Lietuvių kalbos ir literatūros vidurinio ugdymo programa ir metodinės įgyvendinimo rekomendacijos. (8 akad. val.) Uždaviniai. Supažindinti mokytojus su atnaujinta Lietuvių kalbos ir literatūros bendrąja programa – 11 (III gimnazijos) ir 12 (IV gimnazijos) klasių mokymosi turiniu (bendruoju ir išplėstiniu kursais) ir aptarti programos kaitos kryptis, pristatyti metodines dalyko įgyvendinimo rekomendacijas.

1.	Vidurinio ugdymo kaita, paskirtis, tikslas, uždaviniai, bendruomenės vaidmuo.	0,5			0,5	Pranešimas.
2.	Kompetencijų ugdymo intensyvumas lietuvių kalbos ir literatūros dalyku.	0,5	0,5		1	Pranešimas, medžiaga kompetencijoms aptarti.
3.	Pažangos gerinimo strategijos pamokoje.	1	1		2	Pranešimas. Užduotys mokytojams.
4.	Pasiekimų sritys ir pasiekimai 11 (III gimnazijos) klasėje.	1	1		2	Pranešimas. Užduotys mokytojams.

5.	Pasiekimų sritys ir pasiekimai 12 (IV gimnazijos) klasėje.	1	1		2	Pranešimas. Užduotys mokytojams.
6.	Mokymo patirties apibendrinimas.		0,5		0,5	Refleksija. Testas mokytojams.
2 modulio trukmė (val.)		4	4		8	

3 modulis. Pamokos planavimas ir organizavimas ugdant kompetencijas lietuvių kalbos ir literatūros pamokose (vidurinis ugdymas), I sesija. (8 akad. val.)

Uždaviniai visam moduliui. Parodyti pamokų ar jų ciklą planavimo bei organizavimo galimybes siejant planavimą su kompetencijų ugdymu. 1 uždavinys. Atskleisti praktines vidurinio ugdymo programos įgyvendinimo galimybes 11 (III gimnazijos) ir 12 (IV gimnazijos) klasėse kompetencijas siejant su pamokos uždaviniu, veiklomis, vertinimu, užduočių diferencijavimu, refleksija.

1.	Pamokos uždavinio, veiklų, vertinimo kriterijų ir planuojamų ugdyti kompetencijų ryšys.	0,5			0,5	Pranešimas.
2.	Mokymo(si) diferencijavimas ir individualizavimas pamokoje ugdant planuojamas kompetencijas.	1	1		2	Pranešimas. Pavyzdžio analizė.
3.	Mokymo ir mokymosi paradigms derinimas ugdant planuojamas kompetencijas.	1	1		2	Pranešimas. Pavyzdžio analizė.
4.	Pastolių kaip pedagogikos metodo taikymas pamokose ugdant kompetencijas.	0,5	1		1,5	Pranešimas. Pavyzdžio analizė.
5.	Refleksija ugdant kompetencijas.	1	1		2	Pranešimas. Užduotys mokytojams.
3 modulio I sesijos trukmė (val.)		4	4		8	

3 modulis. Pamokos planavimas ir organizavimas ugdant kompetencijas lietuvių kalbos ir literatūros pamokose (vidurinis ugdymas), II sesija (8 akad. val.) 2 uždavinys. Atskleisti praktines vidurinio ugdymo programos įgyvendinimo galimybes 11 (III gimnazijos) ir 12 (IV gimnazijos) klasėse kuriant ir analizuojant pamokas ar jų ciklus remiantis dominuojančia pamokoje kompetencija.

6.	Kultūrinės kompetencijos ugdymas vidurinio ugdymo praktikoje.	0,2	0,8		1	Pranešimas. Pavyzdžio analizė.
7.	Pažinimo kompetencija kaip dalyko žinios, gebėjimai, kritinis mąstymas ir problemų sprendimas ugdymo procese	0,2	0,8		1	Pavyzdžio analizė, diskusija.
8.	Komunikavimo kompetencijos ugdymas atnaujintos programos kontekste.	0,2	0,8		1	Užduotys mokytojams, diskusija.

9.	Kūrybiškumo kompetencijos ugdymas pamokoje kaip tyrinėjimas, generavimas, kūrimas, vertinimas bei refleksija.	0,2	0,8		1	Pavyzdžio analizė, diskusija.
10.	Pilietinės kompetencijos ugdymas lietuvių kalbos ir literatūros pamokose.	0,2	0,8		1	Užduotys mokytojams, diskusija.
11.	Socialinės, emocinės ir sveikos gyvensenos kompetencijos praktinis ugdymas.	0,2	0,8		1	Pavyzdžio analizė, diskusija.
12.	Skaitmeninės kompetencijos panaudojimas pamokoje kaip skaitmeninis turinys, skaitmeninis komunikavimas ir skaitmeninis ugdymas.	0,8	1,2		2	Pavyzdžio analizė, diskusija, refleksija. Testas mokytojams.
3 modulio II sesijos trukmė (val.)		2	6		8	

4 modulis. Mokinių pasiekimų vertinimo ypatumai lietuvių kalbos ir literatūros pamokoje (8 akad. val.) Uždaviniai. Stiprinti mokytojų praktinius veiklos pokyčius, taikant įvairius vertinimo metodus, nustatant pasiekimų lygių požymius pagal mokinių darbus.

1.	Mokinių pasiekimų vertinimas vidurinio ugdymo kontekste.	0,5			0,5	Pranešimas, diskusija.
2.	Pasiekimų lygių požymiai 11 (III gimnazijos) ir 12 (IV gimnazijos) klasėse (bendrasis ir išplėstinis kursas).	0,5			0,5	Pranešimas, diskusija.
3.	Užduočių parinkimas ir taikymas pagal pasiekimų lygius.	1	5		6	Praktinis darbas su konkrečiomis mokinių užduočių atliktimis, pamokų pavyzdžių analizė.
4.	Mokymų patirties apibendrinimas.	1			1	Refleksija.
4 modulio trukmė (val.)		3	5		8	
Iš viso 2-4 modulių trukmė (val.)		13	19		32	

5 modulis. Įtrauktis ir švietimo pagalba (8 akad. val.) Uždavinys. Susipažinti su įtraukties principo įgyvendinimo aktualijomis ir tendencijomis atnaujinto ugdymo turinio kontekste.

I sesija

1.	Įtraukties principo realizavimo pokyčiai ir perspektyvos atnaujinto bendrojo ugdymo turinio kontekste.	0,5	0,5		1	Įtraukianti paskaita, diskusija.
2.	Rekomendacijų dėl atnaujintų bendrųjų programų pritaikymo specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams pristatymas.	0,5	0,5		1	Įtraukianti paskaita, diskusija, nuostatų modeliavimas.
3.	Specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių edukacinių galimybių apibūdinimas.	1	1		2	Įtraukianti paskaita, darbas grupėse, rezultatų pristatymas ir diskusija, refleksija.
II sesija						
1.	Mokytojo parengtis ugdyti specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių kompetencijas. Paradigminis virsmas: nuo mokymo prie mokymosi įgalinimo, įvertinant švietimo pagalbos poreikį tikslingai ją teikiant.	0,5	1,5		2	Įtraukianti paskaita, klausimų / atsakymų sesija, diskusija.
2.	Specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių ugdymo galimybės, iššūkiai, problemos išnaudojant atnaujintų bendrųjų programų ir švietimo pagalbos mokykloje potencialą bei Rekomendacijas. Didaktinės holistinio kompetencijų ugdymo strategijos.	0,5	1,5		2	Įtraukianti paskaita, atvejo analizė grupėse, rezultatų pristatymas, diskusija, refleksija.
	5 modulio trukmė (val.)	3	5		8	
	Visų modulių trukmė (val.)	19	29		48	

Tikėtina (-os) kompetencija (-os), kurią (-ias) įgyja Programą baigęs asmuo

Programą baigę, mokytojai įgis bendrųjų kompetencijų:

1. Profesinės komunikacijos kompetenciją tobulins diskutuodami su kolegomis seminaruose bei savo mokyklų bendruomenėse.
2. Mokėjimo mokytis kompetenciją plėtos reflektuodami savo nuostatas, žinias ir sugebėjimus bei priimdami sprendimus dėl žinių ir įgūdžių atnaujinimo.
3. Skaitmeninę kompetenciją plėtos dalyvaudami virtualiuose seminaruose MOODLE.

Programą baigę, mokytojai įgis didaktinių kompetencijų:

1. Ugdymo(si) turinio įgyvendinimo kompetenciją mokytojai tobulins mokydamiesi planuoti pamokas ar pamokų ciklus.
2. Mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo kompetenciją mokytojai ugdys skirdami dėmesio vertinimo tikslams, metodų įvairovei, pamokų pavyzdžių analizei.
3. Mokinių motyvavimo kompetenciją mokytojai ugdysis tuomet, kai analizuos ir kurs pamokas diferencijuodami, individualizuodami ir personalizuodami veiklas bei vertinimą.
4. Pasirengti dirbti su specialiuųjų ugdymosi poreikių turinčiais mokiniais pagal atnaujintas bendrąsias programas reflektuojant savo nuostatas, profesines žinias ir gebėjimus, priimant sprendimus dėl žinių ir gebėjimų atnaujinimo.

Įgytų kompetencijų į(si)vertinimo būdai

Mokytojų įsitraukimo atliekant praktines užduotis stebėjimas; dalyvių kvalifikacijos tobulinimo proceso ir rezultatų refleksijos (vertinimas ir įsivertinimas).

Vertinamasis pokalbis, interaktyvus testas, darbo grupėse ataskaitų analizė, refleksija.

Programai vykdyti naudojama mokomoji medžiaga ir techninės priemonės:

Mokomoji medžiaga (pavadinimas, formatas (pateiktys, leidinys, vaizdo įrašas ar pan.), apimtis ir kt.)

1 modulis. Kas naujo švietime?			
Temos nr.	<u>Mokomosios medžiagos pavadinimas</u>	<u>Formatas</u>	<u>Mokomosios medžiagos pimtis</u>
1.	Bendros švietimo tendencijos, reaguojant į globalaus pasaulio iššūkius. Nacionalinio lygmens susitarimai ir sprendimai atnaujinant ugdymo turinį.	Pateiktis	8 p.
2.	Įtampos ir paradoksai keičiantis bendrojo ugdymo misijai. Suvaldymo strategijos ir klausimai be atsakymų mokytojui.	Pateiktis	10 p.
3.	Inovatyvios švietimo sistemos, struktūros, darbotvarkės: mokymas(is) bendrojo ugdymo mokykloje ir už jos ribų. Nauja bendrojo ugdymo paskirtis ir tikslai: orientacija į kompetencijas.	Pateiktis	6 p.
4.	Paradigminis virsmas: nuo mokymo prie mokymosi įgalinimo. Holistinio kompetencijų ugdymo didaktinės strategijos. Mokytojo parengtis dalyku ugdyti mokinio kompetencijas.	Pateiktis	12 p.

5.	Mokytojo, pamokos, klasės, mokyklos darbo organizavimo galimybės, iššūkiai, problemos išnaudojant atnaujintų bendrųjų programų potencialą.	Pateiktis	5 p.
2 modulis. Lietuvių kalbos ir literatūros vidurinio ugdymo programa ir metodinės įgyvendinimo rekomendacijos			
Temos nr.	<u>Mokomosios medžiagos pavadinimas</u>	<u>Formatas</u>	<u>Apimtis</u>
1.	Vidurinio ugdymo kaita, paskirtis, tikslas, uždaviniai, bendruomenės vaidmuo.	Pateiktis	10 p.
2.	Kompetencijų ugdymo intensyvumas lietuvių kalbos ir literatūros dalyku. 2. 2. <i>Medžiaga mokytojams</i> : „Kompetencijos pamokoje“.	Pateiktis A4	10 p. 4 p.
3.	Pažangos gerinimo strategijos pamokoje. 2. 3. <i>Užduotys mokytojams</i> : pažangos gerinimo strategijos pamokoje.	Pateiktis A4	10 p. 4 p.
4.	Pasiekimų sritys ir pasiekimai 11 (III gimnazijos) klasėje. 2. 4. <i>Užduotys mokytojams</i> : Negrožinio teksto stiliaus analizė (L. Donskio esė).	Pateiktis A4	5 p. 4 p.
5.	Pasiekimų sritys ir pasiekimai 12 (IV gimnazijos) klasėje. 2. 5. <i>Užduotys mokytojams</i> : Pamokos scenarijaus kūrimas: paradokso atpažinimas negrožiniame tekste (D. Staponkutės esė).	Pateiktis A4	5 p. 4 p.
6.	Mokymo(si) patirties apibendrinimas. 2. 6. <i>Testas mokytojams</i> .	A4	1 p.
3 modulis. Pamokos planavimas ir organizavimas ugdant kompetencijas lietuvių kalbos ir literatūros pamokose (vidurinis ugdymas), I sesija			
Temos nr.	<u>Mokomosios medžiagos pavadinimas</u>	<u>Formatas</u>	<u>Apimtis</u>
1.	Pamokos uždavinio, veiklų, vertinimo kriterijų ir planuojamų ugdyti kompetencijų ryšys.	Pateiktis	18 p.
2.	Mokymo(si) diferencijavimas ir individualizavimas pamokoje ugdant planuojamas kompetencijas. Pateiktyje yra užduotis mokytojams išanalizavus R. M. Rilės eilėrašį „Alyvų sodas“ (26-28 skaidrės). 3. 2. <i>Pavyzdžio analizė</i> : Judžino O'Nilo dramos „Elektrai skirta gedėti“ teatro teatre atvejo analizė ir interpretacija.	Pateiktis A4	25 p. 13 p.
3.	Mokymo ir mokymosi paradigms derinimas ugdant planuojamas kompetencijas. 3. 3. <i>Pavyzdžio analizė</i> : Mokymo(si) paradigms analizuojant D. Dirgėlos ir A. Ališausko eilėraščius (darbas grupėse).	Pateiktis A4	10 p. 5 p.
4.	Pastolių kaip pedagogikos metodo taikymas pamokose ugdant kompetencijas. 3. 4. <i>Pavyzdžio analizė</i> : Pastoliavimas pamokoje „Kalinauskaitės apsakymo „Išregistruoti vaiduoklį“ analizė ir interpretacija“.	Pateiktis A4	7 p. 8 p.
5.	Refleksija ugdant kompetencijas. 3. 5. <i>Užduotis mokytojams</i> : Refleksijos ir kompetencijų sąsajos išanalizavus G. Grajausko eilėrašį „Kaitra“.	Pateiktis A4	17 p. 4 p.

3 modulis. Pamokos planavimas ir organizavimas ugdant kompetencijas lietuvių kalbos ir literatūros pamokose (vidurinis ugdymas), II sesija

Temos nr.	<u>Mokomosios medžiagos pavadinimas</u>	Formatas	Apimtis
6.	Kultūrinės kompetencijos ugdymas vidurinio ugdymo praktikoje. 3. 6. <i>Pavyzdžio analizė</i> : Kultūrinė raiška pamokų cikle „Smėlio knygos metafora Ch. L. Borcheso novelėje „Smėlio knyga“	Pateiktis A4	7 p. 10 p.
7.	Pažinimo kompetencija kaip dalyko žinios, gebėjimai, kritinis mąstymas ir problemų sprendimas ugdymo procese. 3. 7. <i>Pavyzdžio analizė</i> : Pažinimo kompetencijos raiška pamokoje „Istorinis A. Achmatovos poemos „Requiem“ analizės ir interpretacijos aspektas“	Pateiktis A4	14 p. 11 p.
8.	Komunikavimo kompetencijos ugdymas atnaujintos programos kontekste. 3. 8. <i>Užduotys mokytojams</i> .	Pateiktis A4	5 p. 2 p.
9.	Kūrybiškumo kompetencijos ugdymas pamokoje kaip tyrinėjimas, generavimas, kūrimas, vertinimas bei refleksija. 3. 9. <i>Pavyzdžio analizė</i> : Kūrybiškumo kompetencijos galimybės pamokoje „H. Ibseno dramos „Heda Gabler“ pabaigos analizė ir interpretacija“.	Pateiktis A4	15 p. 5 p.
10.	Pilietinės kompetencijos ugdymas lietuvių kalbos ir literatūros pamokose. 3. 10. <i>Užduotys mokytojams</i> .	Pateiktis A4	5 p. 2 p.
11.	Socialinės, emocinės ir sveikos gyvensenos kompetencijos praktinis ugdymas. 3. 11. <i>Pavyzdžio analizė</i> : SESG kompetencijos praktinis ugdymas pamokų cikle „A. Landsbergio novelė „Trys psichiatrai pienių lauke“.	Pateiktis A4	5 p. 17 p.
12.	Skaitmeninės kompetencijos panaudojimas pamokoje kaip skaitmeninis turinys, skaitmeninis komunikavimas ir skaitmeninis ugdymas. 3. 12. <i>Pavyzdžio analizė</i> : Skaitmeninės kompetencijos raiškos galimybės pamokoje „V. Šymborskos eilėraščių analizė ir interpretacija“	Pateiktis A4	5 p. 12 p.

4 modulis. Mokių vertinimo ypatumai lietuvių kalbos ir literatūros pamokoje

Temos nr.	<u>Mokomosios medžiagos pavadinimas</u>	<u>Formatas</u>	<u>Apimtis</u>
1.	Mokių pasiekimų vertinimas vidurinio ugdymo kontekste.	Pateiktis.	17 p.
2.	Pasiekimų lygių požymiai 11 (III gimnazijos) ir 12 (IV gimnazijos) klasėse (bendrasis ir išplėstinis kursas).	Pateiktis.	13 p.
3.	Užduočių parinkimas ir taikymas pagal pasiekimų lygius. 4. 3. 1. <i>Pavyzdžio analizė</i> : Užduočių parinkimas ir taikymas pagal pasiekimų lygius pamokose „Tapatybės drama A. Šlepiko romane „Mano vardas – Marytė“; 4. 3. 2. <i>Pavyzdžio analizė</i> : „W. G. Sebald romano „Austerlicas“;	Pateiktis. A4 A4 A4	5 p. 5 p. 10 p. 5 p.

	4. 3. 3. <i>Pavyzdžio analizė: Užduočių parinkimas ir taikymas pagal pasiekimų lygius.</i>		
4.	Mokymų patirties apibendrinimas. 4. 4. <i>Testas mokytojams.</i>	A4	1 p.
5 modulis. Įtrauktis ir švietimo pagalba			
Temos nr.	<u>Mokomosios medžiagos pavadinimas</u>	<u>Formatas</u>	<u>Apimtis</u>
I sesija			
1.	Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose 2022. (Įtraukusis ugdymas).	Pateiktis	8 p.
2.	Rekomendacijos dėl atnaujintų bendrųjų programų pritaikymo specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams.	Pateiktis	6 p.
3.	Rekomendacijos dėl atnaujintų bendrųjų programų pritaikymo specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams.	Pateiktis	10 p.
II sesija			
1.	Rekomendacijos dėl atnaujintų bendrųjų programų pritaikymo specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams.	Pateiktis	8 p.
2.	Rekomendacijos dėl atnaujintų bendrųjų programų pritaikymo specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams.	Pateiktis	12 p.

Techninės priemonės

Asmeniniai besimokančiųjų kompiuteriai, išmanieji telefonai / planšetės, internetas, VMA MOODLE.

Programai rengti naudotos literatūros Kitų informacinių šaltinių sąrašas

1. *Bendrųjų programų atnaujinimo gairės*, Vilnius: NŠA, 2019, prieiga per internetą: https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2020/01/bendruju-programu-atnaujinimo-gaires_internetine-versija.pdf
2. *Bendrųjų programų projektai*, prieiga per internetą: <https://www.emokykla.lt/bendrasis/bendrosios-programos/bendruju-programu-projektai>
3. *Geros mokyklos koncepcija* (2015), prieiga per internetą: http://www.nmva.smm.lt/wp-content/uploads/2015/08/GM_koncepcija_11-121-V.V..pdf
4. Europos Komisija. *Konsultacijos dėl pasiekimų vertinimo kaitos*. 2019 m. rugsėjo 17–18 d. ir 2020 m. rugsėjo 24, 25 ir 29 d. Vilnius: LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija, 2021, prieiga per internetą: https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2021/04/Europos-komisija_Konsultacijos-del-pasiekimu-vertinimo-kaitos-galutinis.pdf
5. *Formuojamasis vertinimas – individualiai pažangai skatinti*, Vilnius, 2018, prieiga per internetą: https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2021/10/Formuojamasis-vertinimas_internetine-versija_2018.pdf
6. Helmke A., *Pamokos kokybė ir mokytojo profesionalumas*, Vilnius, 2012, prieiga per internetą: http://www.nmva.smm.lt/wp-content/files/Helmke%20pristatymas%2010_18.pdf
7. *Kompetencijų raidos aprašas*, prieiga per internetą: https://www.emokykla.lt/upload/EMOKYKLA/BP/2022-08-01/PATVIRTINTA_Aurelija/01_Kompetenciju%20raidosa%20aprasas.pdf
8. Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose 2022. Įtraukusis ugdymas. Vilnius: Nacionalinė švietimo agentūra. Prieiga per internetą: [Nacionalinė švietimo agentūra - » Švietimo būklės analizės \(smm.lt\)](#)
9. Lietuvių kalbos išteklių informacinė sistema „E. Kalba”, prieiga per internetą: <https://ekalba.lt/>

10. *Lietuvių kalbos ir literatūros bendroji programa*. Projektas, prieiga per internetą: <https://www.emokykla.lt/upload/EMOKYKLA/BP/2022-03-10/tarpiniai/Lietuvi%C5%B3%20kalbos%20ir%20literat%C5%ABros%20programos%20projektas.pdf>
11. *Lietuvių kalbos ir literatūros vidurinio ugdymo bendrosios programos įgyvendinimo rekomendacijos*, prieiga per internetą: https://www.emokykla.lt/upload/EMOKYKLA/BP/2022-08-01/REKOMENDACIJOS_Aurelija/LKL%20BP%20rekomendacijos_vidurinis%20ugdymas.pdf
12. *LR ŠMMS ministro įsakymas Dėl valstybinių ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų 2020–2022 metų kvalifikacijos tobulinimo prioritetų patvirtinimo, 2020 m. balandžio 2 d. Nr. V-504*, prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/cfc21750751811eaa38ed97835ec4df6?jfwid=->
13. *Lūkesčiai, keliami mokiniams, turi didžiulę galią*. VDU interneto svetainė (2022 01 27), prieiga per internetą: <https://www.vdu.lt/lt/lukesciai-keliami-mokiniam-turi-didziule-galia/>
14. *Medijų ir informacinio raštingumo ugdymas. Ugdymo metodai*, prieiga per internetą: <https://sodas.ugdome.lt/bylos/GENERAL/1ba0fdfe-6c11-487e-827c-23b50fbbca56.pdf>
15. *Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo samprata*. LR švietimo ir mokslo ministro 2004 m. vasario 25 d. įsakymas Nr. ISAK-256, prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.228113>
16. *Mokėjimo mokytis kompetencijos ugdymas*, prieiga per internetą: <https://sodas.ugdome.lt/bylos/GENERAL/90c50619-f84f-4c71-9ff7-15874f085eba.pdf>
17. Mokyklų pasirengimo diegti atnaujintas pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrąsias programas veiklos tyrimas (2022). Vilnius: Nacionalinė švietimo agentūra. Prieiga per internetą: [Veiklos tyrimas \(smm.lt\)](http://www.smm.lt)
18. Neifachas S., Slušnienė G., Butvilas T., *Mokyklų pasirengimo diegti atnaujintas pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrąsias programas veiklos tyrimas*, Vilnius, 2022, prieiga per internetą: <https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2022/06/Tyrimo-ataskaita-2022-06-10.pdf>
19. Raudienė I., *Formuojamojo vertinimo raiška Lietuvos mokyklose: ką rodo nacionaliniai mokinių pasiekimų tyrimai? Socialinis ugdymas / Socialinės komunikacijos ir pasitikėjimo sąveika*, 2018, t. 50, Nr. 3, p. 103–116, prieiga per internetą: <https://etalpykla.lituanistikadb.lt/object/LT-LDB-0001:J.04~2018~1549437551566/J.04~2018~1549437551566.pdf>
20. *Reflektavimo ir mokymosi mokytis kompetencija ugdymo procese: metodinis leidinys* (2022), p. 84-104, prieiga per internetą: <https://sodas.ugdome.lt/metodiniai-dokumentai/perziura/19053>
21. Rekomendacijos dėl atnaujintų bendrųjų programų pritaikymo specialiuųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams. Medžiaga parengta įgyvendinant ESF projektą „Bendrojo ugdymo mokytojų bendrųjų ir dalykinių kompetencijų tobulinimas“ (Pr. Nr. 09.4.2-ESFA-V-715-02-0001). Projekto vykdymo laikotarpis: 2016 m. – 2022 m. <https://www.emokykla.lt/bendrasis/bendrosios-programos/atnaujintos-bendrosios-programos>
22. *Švietimas Lietuvoje*. EBPO ataskaita, prieiga per internetą: https://smsm.lrv.lt/uploads/smsm/documents/files/tyrimai_ir_analizes/2020/OECD_ataskaita_LT_final.pdf
23. *Ugdymas XXI amžiui: 4K modelis švietimo kontekste*, prieiga per internetą: <http://kurkl.lt/wp-content/uploads/2020/11/Ugdymas-XXI-amziui-4k-modelis-%C5%A1vietimo-kontekste.pdf>
24. Žibėnienė G., Indrašienė V., *Šiuolaikinė didaktika*, prieiga per internetą: https://www.registrucentras.lt/bylos/dokumentai/literatura/Gintaut%C4%97%20%C5%BDib%C4%97nien%C4%97%2C%20Valdon%C4%97%20Indra%C5%A1lien%C4%97_Siuolaikine%20didaktika.pdf

25. Wiliam, D., *Mokytis padedantis vertinimas*. Vilnius: Eugrimas, 2020.
26. *EFFECTIVE PROFESSIONAL DEVELOPMENT*. Guidance Report, prieiga per internetą: <https://d2tic4wvo1iusb.cloudfront.net/eef-guidance-reports/effective-professional-development/EEF-Effective-Professional-Development-Guidance-Report.pdf?v=1648715505>

Kvalifikaciniai reikalavimai lektoriams

- Jungtinė lektorių grupė.
- Bent vienas lektorius turi turėti mokslinį socialinių mokslų srities edukologijos arba vadybos daktaro laipsnį.
- Aukštasis universitetinis arba jam prilyginamas išsilavinimas (baigę lietuvių kalbos ir literatūros studijas ir turintys dėstytojo darbo patirties aukštojoje mokykloje ar praktinio darbo patirties mokykloje).
- Bent 2 lektoriai turi turėti ne mažesnę kaip 3 metų mokymų 11–12 klasėse vedimo patirtį per paskutinius 5 metus ir paskaitų, seminarų, mokymų pedagogams vedimo patirties.
- Lektoriai turėtų būti išsinagrinęję Lietuvių kalbos ir literatūros vidurinio ugdymo bendrąją programą, susipažinę su programos įgyvendinimo rekomendacijomis.
- Lektoriai turi turėti patirties dirbant virtualiojoje aplinkoje Moodle, gebėti pritaikyti mokomąją medžiagą bei užduotis šiai aplinkai.
- 5 moduliui rekomenduojama: Projekto „Bendrojo ugdymo mokytojų bendrųjų ir dalykinių kompetencijų tobulinimas“ Nr. 09.4.2-esfa-v-715-02-0001 lėšomis vestų 60 val. mokymų „Atnaujintų bendrųjų programų pritaikymas specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams“ dalyviai: vadovai, pedagogai, švietimo pagalbos specialistai.

Reikalavimai dalyviams

Kompetencija (-os)	Būti susipažinusiems su atnaujinta Lietuvių kalbos ir literatūros vidurinio ugdymo bendrąja programa ir įgyvendinimo rekomendacijomis.
Praktinės veiklos patirtis	Turėti lietuvių kalbos ir literatūros mokymo 11–12 (III–IV gimnazijos) klasėse patirties.